

**[J. C. A. Larsen.]**

ligger, saa meget mere som der for de flestes Vedkommende udkræves en Eksamen eller en Prøve, førend Ministeren kan give dem den Bestalling, som nu Loven foreskriver.

Maa jeg til sidst fremsætte et Ønske, som er forebragt mig af Repræsentanterne for Færøerne, og som gaar ud paa, at man vil sætte megen Pris paa at faa Lov til i det færøske Lagting at behandle en Næringslovgivning for Øerne, saaledes at de ikke kom ind under denne Lovgivning.

Under Forhandlingerne navnlig i det andet høje Ting, men for øvrigt ogsaa i Kommissionen, er der blevet rejst stærk Kritik af de mange Dispensationsbestemmelser, som findes i dette Lovforslag, og det er med Rette gjort gældende, at Lovgivningsmagten burde affatte Loven saa klart, at saadanne helt kunde undgaaes. Jeg erkender, at dette Synspunkt er det ideelle, og vil gerne være med til at begrænse Antallet af Dispensationer her i Lovforslaget; men Lovgivningen paa dette Omraade har vist, at nogen Bevægelsesfrihed er ganske nødvendig. Fag forsvinder, nye dukker op, og mange andre Forhold skyder sig ind i denne Lovgivning, og man vil bemærke, at i de fleste Tilfælde kræver Forslaget, at der skal forhandles med de interesserede Parter. Nu vil jeg antage, at den højtærede Minister opfatter dette paa samme Maade som jeg: at naar der er flere interesserede Parter — og det er der som Regel i disse Forhold — er det kun ved Tilslutning fra samtlige Interesserede Parter, at saadanne Dispensationer kan gives.

Forinden jeg slutter, vil jeg gerne gøre et Par ganske korte Bemærkninger.

Der er i Betænkningen, der er af Ministeren ved Forelæggelsen, der er i Dag af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet peget paa Lavsvæsenet. Det er det store Spøgelse, som maner frem, saa snart der er Tale om indskrænkende Bestemmelser. Saa styrter man til fra alle Sider for at mane dette Lavsvæsen i Jorden. Jeg skal ikke forsvare Lavsvæsenet, ingenlunde, man gik alt for vidt i Lavstiden med Organisations-tvang, lige saa vidt omtrent, som man nu gaar i Fagforeningerne, det er omtrent det samme Forhold. Man skabte sig Fjender ved de mange rigoristiske Bestemmelser, man traf, ligesom nu ved Fagorganisationerne. Men det skal slaas fast, at det var under Lavsvæsenet, det danske Haandværk arbejdede sig op til den smukke Stilling, det har i dette Øjeblik. Nøjsomhed, Flid, faglig Dygtighed var de første Krav under Lavsvæsenet, og det var under disse Krav, vort

Haandværk arbejdede sig op fra en elendig Stilling til den Stilling, det har i dette Øjeblik. Vi kan se paa den stolte Bygning, som blev nævnt her i Forbindelse med Grosserer-Societetet, Børsen herovre ved Holmens Kanal, hvem byggede den? Fremmede Haandværkere, som man kaldte ind til Landet, da man ikke selv havde dygtige Folk nok til dette. Og Frederiksborg Slot og mange andre af de stolteste Bygninger fra de Tider kunde kun opføres og mange Ting maatte gennemføres ved fremmed Arbejds-kraft, fordi vi ikke havde en dygtig Haandværkerstand herhjemme. Nu er det anderledes. Nu staar vort Haandværk fuldt paa Højde med Udlan-dets, vi kan paatage os Opgaver lige saa fuldt som Udlan-det, og saa siger jeg: Lad os kritisere Lavsvæsenet for de Overgreb, det begik, men det var Lavsvæsenet, der opelskede den dygtige Haandværkerstand herhjemme. Den stigende Folkemængde i vort Land gør det nødvendigt, at vi søger at skaffe Afsætningsmuligheder for vor Indu-stri og vore Haandværksfrembringelser i det fremmede, og vor faglige Dygtighed staar fuldt paa Højde med Udlan-dets. Dette kan ogsaa siges, formener jeg, om vor Handelsstand. Ogsaa Handelsstanden maa tage nye Opgaver op og forøge Samhandelen med Udlandet, og her maa jo vor udmærkede Belligenhed ved Alfarvej være et stort Plus for Handelsstanden. Vort bærende Erhverv, Landbruget, vil gennem sin store Produktionsvirksomhed altid give Betingelser for et godt Hjemmemarked og et Grundlag for Haandværk og Handel. Men det vilde være ganske naivt — det drister jeg mig til at sige højt — at tro, at Landbruget, selv med den mest forcerede Udstykning, vil kunne skaffe Plads for hele det Fødselsoverskud, der er. Derfor vil det være af overordentlig Betydning, at vi ved vor Lovgivning skaber saadanne Kaar for Erhvervslivet, at de kan bidrage til at skaffe Arbejde i vort Land, skaffe Virksomhed til saa mange som muligt, saa vi undgaar det Spøgelse, som nu truer omtrent hele Verden: den store Arbejds-løshed.

Jeg tror, at dette Forslag alt i alt rummer saadanne Muligheder for vort Erhvervsliv, at Loven vil kunne gøre sin Nytte og støtte Erhvervslivet i dets vanskelige Kamp og i dets Bestræbelser for at skaffe mere og mere Arbejde til sine Udøvere. Jeg skal derfor paa mit Partis Vegne udtale vor Tilslutning til at søge dette Lovforslag gennemført saa hurtigt som muligt.

**Hendriksen:** Det Forslag til en ny Næringslov, som den for snart adskillige Aar siden, nedsatte Kommission udarbej-